

056542
568789
456321
865412
145289

465965
210864
204027
104456
068875

746617
348976
092321
678789
908705

564534
093345
877654
129087
877876

544389
765543
130956
332345
744290

239876
574633
888965,
45412
5324

ШКІЛЬНИЙ
БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ
ЦЕНТР

БІБЛІОТЕЧНА
РОБОТА

9/2014

БІБЛІОТЕЧНА РОБОТА

Видається за підтримки Інституту інноваційних технологій і змісту освіти

9/2014

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Клименко А.І. — начальник управління соціально-економічного захисту ЦК профспілки працівників освіти і науки України

Крижко Л.В. — методист Центру позашкільної освіти Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Литвин Н.В. — завідувач бібліотечно-інформаційного центру, провідний бібліотекар спеціалізованої загальноосвітньої школи № 12 м. Біла Церква

Мозгова В.П. — директор Інформаційно-ресурсного центру Українського гуманітарного ліцею Київського національного університету імені Тараса Шевченка, канд. іст. наук

Николюк О.В. — начальник відділення організації видання навчальної літератури Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України

Осадчук Н.Ф. — методист з бібліотечних фондів науково-методичного центру управління освіти Деснянського району м. Києва

Поперечна Л.А. — головний редактор журналу «Шкільний бібліотечно-інформаційний центр»

Роскіна Т.І. — директор Науково-педагогічної бібліотеки м. Миколаєва, голова Миколаївської обласної бібліотечної асоціації

Сокольська Я.Б. — директор Львівської обласної науково-педагогічної бібліотеки

Цуріна І.О. — завідувач відділу наукового аналізу та розвитку бібліотечної справи Національної парламентської бібліотеки України

ЗМІСТ

Слово головного редактора	3
Привітання до Всеукраїнського дня бібліотек	4
Наші автори	5

БІБЛІОТЕЧНА РОБОТА

Нормативно-правове регулювання

Лідія ПОПЕРЕЧНА	7
Нові документи	

Реформування шкільної бібліотеки

Жанна ВЕРНИДУБ	
Про результати Всеукраїнського конкурсу «Шкільна бібліотека» у 2013/2014 навчальному році	11
Тетяна ЕЖОВА	
Успішна бібліотека успішної школи	20

Бібліотечні технології

Лариса ПРОХОРОВА	
Інформаційний сервіс шкільної бібліотеки	28
Інна МИХАЙЛОВА	
Бібліотека стає близчою до своїх читачів!	35

Методичний супровід

Алла ЛАМПІГА, Катерина НАРОЛЬСЬКА	
Упровадження ІКТ: методичний супровід шкільних бібліотекарів	38

Орієнтація на професію

Олена ВИНОГРАДОВА	
Професія «бібліотекар»: знакові постаті	46

Інформаційно-комунікаційні технології

Світлана АНТОНЮК	
Веб-ресурс шкільної бібліотеки	51

НАШІ АВТОРИ

Світлана АНТОНЮК,
завідувач бібліотеки Луцького НВК
«Загальноосвітня школа I–III
ступенів № 22 – ліцей
Луцької міської ради»,
Волинська обл., учасник заключного
етапу Всеукраїнського конкурсу
«Шкільна бібліотека»
у 2013/2014 н. р. у номінації
«Бібліотечний веб-ресурс»

Жанна ВЕРНИДУБ,
науковий співробітник
відділу зв'язків з громадськістю
Інституту інноваційних технологій і
звісті освіти,
координатор Всеукраїнського
конкурсу «Шкільна бібліотека»

Олена ВИНОГРАДОВА,
заступник директора Державної
бібліотеки України для юнацтва,
канд. іст. наук, доцент

Тетяна ЄЖОВА,
завідувач бібліотеки Херсонського
Академічного ліцею
імені О.В. Мішукова при
Херсонському державному
університеті Херсонської міської
ради, переможець Всеукраїнського
конкурсу «Шкільна бібліотека» у
2013/2014 н. р. у номінації «Шкільна
бібліотека — інформаційний центр
навчального закладу»

Наталія ЗВОЛЬСЬКА,
бібліотекар відділу науково-
методичної та консультативної
роботи Львівської обласної
науково-педагогічної бібліотеки

Алла ЛАМПІГА,
методист з бібліотечних фондів
міського методичного кабінету
департаменту освіти Вінницької
міської ради, завідувач бібліотеки
Фізико-математичної гімназії № 17
м. Вінниці, переможець
Всеукраїнського конкурсу
«Шкільна бібліотека»
у 2013/2014 н. р. у номінації
«Методист-порадник»

Інна МИХАЙЛОВА,
заступник директора сектора періодичних
видань Херсонської обласної
бібліотеки для дітей
ім. Дніпрової Чайки

Катерина НАРОЛЬСЬКА,
методист з бібліотечних фондів
міського методичного кабінету
департаменту освіти Вінницької
міської ради, переможець
Всеукраїнського конкурсу
«Шкільна бібліотека»
у 2013/2014 н. р. у номінації
«Методист-порадник»

Лідія ПОПЕРЕЧНА,
головний редактор журналу
«Шкільний бібліотечно-
інформаційний центр»,
відмінник освіти України

Лариса ПРОХОРОВА,
заступник директора,
провідний бібліотекар
ЗОШ I–III ст. № 275, м. Київ,
переможець II (міського) етапу
Всеукраїнського конкурсу «Шкільна
бібліотека» у 2013/2014 н. р.
у номінації «Шкільна бібліотека —
інформаційний центр навчального
закладу», відмінник освіти України

БІБЛІОТЕЧНА РОБОТА

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Світлана АНТОНЮК,
завідувач бібліотеки Луцького НВК
«Загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 22 – ліцей
Луцької міської ради», Волинська обл.,
учасник заключного етапу Всеукраїнського конкурсу
«Шкільна бібліотека» у 2013/2014 н. р.
у номінації «Бібліотечний веб-ресурс»

Ідентифікаційне вікно:
Підсистема — бібліотечно-інформаційне
обслуговування
Вид інформації — фахова
Вид документа — практична рекомендація
Шифр документа — 110.027.000

Багато вітчизняних бібліотек, у тому числі й шкільних, уже мають представництва у Всесвітній мережі. Водночас багато й таких, які лише планують створювати власні сайти. Саме їм буде корисний досвід і поради участника заключного етапу Всеукраїнського конкурсу «Шкільна бібліотека року» у номінації «Бібліотечний веб-ресурс».

Веб-ресурс шкільної бібліотеки

В умовах комп'ютеризації бібліотек в Україні та одержання ними доступу до Глобальної мережі важливим питанням стало професійне та повноцінне представлення ресурсів і послуг бібліотеки в інтернеті.

Сьогодні бібліотечні фахівці розглядають сайти як універсальний інструмент для:

- заповнення інформаційних лакун бібліотечного фонду;
- заохочення до читання;
- формування медіа- та інформаційної культури читачів;
- надання бібліотечних послуг у режимі віддаленого доступу;
- ознайомлення користувачів (учнів, педагогів, батьків, колег) із можливостями та діяльністю шкільної бібліотеки.

Поділитись власними напрацюваннями з широким колом користувачів, надати якісні послуги на відстані, задіяти сучасні методи розвитку інтересу до читання прагнули й бібліотекарі Луцького НВК «ЗОШ № 22 – ліцей Луцької міської ради». Тож, ідучи в ногу з часом, вирішили не обмежуватись сторінкою на сайті школи, а створити для бібліотеки її власний веб-сайт. Працюючи над розробленням веб-сайту бібліотеки, ми намагалися врахувати всі сучасні вимоги до таких веб-ресурсів: змістовність, простота навігації, оперативність оновлення інформації, інтерактивність, єдність дизайну всіх розділів тощо.

Порада 1.

Сайт необхідно витримати в одному стилі, адже відвідувач (користувач) сприймає веб-сайт як єдиний інженерно-художній комплекс

У створення веб-сайту нашої бібліотеки було вкладено багато праці, часу, але за допомогою вчителя інформатики замисел бібліотекарів здійснився. З жовтня 2012 року веб-сайт почав працювати за адресою: <http://Lutsk-nvk22-biblioteka.edukit.volyn.ua>, а бібліотека стала більш доступною.

Електронна колекція веб-сайту — найкоротший шлях до інформації

Поява веб-сайту бібліотеки нашої школи відкрила широкі можливості учням і їх батькам, педагогам і всім зацікавленим для оперативного задоволення власних інформаційних потреб. Сьогодні в будь-який зручний час відвідувачі сайту можуть прочитати конспект лекцій чи підручник, уточнити інформацію в довіднику чи словнику, погортати книжки, наукові журнали чи методички, послухати аудіокнижки, переглянути презентації, а також отримати онлайн-консультацію бібліотекаря чи повну інформацію про бібліотеку, її фонди, довідковий апарат, нові надходження, заходи.

Див. додаток 1

Презентацію «Веб-ресурс бібліотеки Луцького НВК "ЗОШ І-ІІ ст. № 22 — ліцей"» наведено на компакт-диску

Структура та наповнення сайту орієнтовані на головне завдання бібліотеки — формування та задоволення інформаційних і творчих потреб користувачів, інформаційну та методичну підтримку навчально-виховного процесу.

Порада 2.

Продумана структура (поєднання заголовків, контенту та іншої інформації) дозволить веб-сайту динамічно розвиватися

Читач може ознайомитися зі структурою веб-ресурсу за допомогою карти сайту, яка розташована у верхніх вкладках головної сторінки та здійснює навігацію по сайту.

Одна із вкладок на головній сторінці — «Про школу» — містить основну інформацію про alma mater: гімн та історію школи, досягнення учнів, новини школи, фотогалерею, відомості про членів педагогічного колективу.

Розділ «Про бібліотеку» ознайомлює відвідувачів з історією шкільної бібліотеки, її структурою, довідково-пошуковим апаратом, правилами користування, і, власне, працівниками бібліотеки. Представлена в розділі інформація дозволяє скласти повну картину про нашу книгозбірнію.

У розділі «Події, масові заходи» розміщено інформацію про семінари, які відбулися в нашій бібліотеці, проведенні уроки та презентації для бібліотекарів-початківців в рамках діяльності міської школи молодого бібліотекаря, фотозвіти про книжкові виставки тощо.

Інформаційна та видавнича діяльність нашої бібліотеки знайшли своє відображення в розділі «Бібліотечні видання». Цей розділ має три сторінки:

- Інформаційна робота (представлено списки нових надходжень літератури до бібліотеки за 2011–2014 роки, дайджести та перелік періодичних видань, що передплачую бібліотека);

- Бібліографічна робота (представлено рекомендаційні бібліографічні списки на допомогу навчально-виховному процесу);

- Методичні матеріали (представлено рекомендації шкільним бібліотекарям щодо організації роботи бібліотеки в школі та використання новітніх інформаційних технологій в її діяльності; публікації завідувача бібліотеки в періодичних виданнях).

Розділ «Комп'ютерна програма "Шкільний підручник"» призначений для колег-бібліотекарів. Тут є поради, як працювати з програмою, що облікує підручники в єдиній системі централізованого електронного обліку.

Значним попитом користується розділ «Електронні ресурси». Це свого роду віртуальна бібліотека, що містить перелік інтернет-посилань на твори за шкільною програмою з української та світової літератури для 5–11-х класів, а також твори, які найбільш полюбили читачі. Також у цьому розділі представлено повні тексти окремих статей із журналу «Колосок» для підготовки до конкурсу «КОЛОСОК-весняний».

Порада 3.

Не потрібно дублювати на сайті вашої бібліотеки інформацію, наявну в інтернеті. Краще використати систему посилань

Наймолодшим читачам шкільної бібліотеки та відвідувачам нашого веб-сайту в розділі «Бібліотека — найменшим читачам» ми пропонуємо ознайомитися з такими сторінками:

- Аудіоказки (казки українською мовою з музичним супроводом, що розповідають професійні актори);
- Казки для дітей (посилання на ілюстровані казкові історії, представлені на сервісі YouTube.com);
- Разом із персонажами (мандрівки веб-сайтами для дітей);
- Дитячі бібліотеки (інтернет-посилання на веб-ресурси вітчизняних і зарубіжних бібліотек для дітей).

Радує те, що серед школярів є любителі художнього слова, які активно долучаються до бібліотечних заходів, конкурсів, тому ми відкрили розділ «Творчість читачів». Цей розділ презентує широкому загалу перші літературні спроби наших юних авторів, фотографії саморобних книжок, а також висвітлює інформацію про майстер-класи для учнів, що відбуваються в шкільній бібліотеці.

Порада 4.

Розміщуючи на веб-сайті бібліотеки фотографії чи зображення, зменшуйте їх розмір

Є на нашему сайті й розділ «Поради батькам», який містить: поради щодо читання в цілому і казок зокрема; поради психолога, що стосуються спілкування з дітьми та надання їм допомоги у виконанні домашнього завдання; поради відомих педагогів щодо запобігання помилок у вихованні дітей.

Велику кількість інформації, потрібної для суб'єктів освітнього процесу, можна відшукати завдяки розділу «Корисні посилання для вчителів і учнів». У підрозділі «Цікаві факти» можна дізнатись, наприклад, про основи безпеки в інтернеті для підлітків, про кіберзагрози, інтернет-залежність, історію книжки та ін. У підрозділі «Навчальна література» представлено електронні версії підручників для 10–11-х класів, збірники для підготовки до ДПА та ЗНО.

Порада 5.

Не залишайте без уваги коментарі читачів. Дайте їм зрозуміти, що їхня думка не буде проігнорована

Останнім часом дуже часто говорять про оцінку ефективності роботи бібліотеки, одним із багатьох параметрів якої є відгуки та зауваження відвідувачів сайту. Їх ми пропонуємо залишати у «Гостевій книзі», яка дає можливість не тільки залишати свій коментар, але й пропонувати щось нове, говорити про проблеми, які хвилюють сьогодні учнів, батьків.

Див. додаток 2

Рекламний буклет «Веб-ресурс бібліотеки Луцького НВК "ЗОШ I-II ст. № 22 — ліцей"» наведено на компакт-диску.

На кожній сторінці сайту ведеться статистика відвідування, завдяки якій ми знаємо, що найбільшою популярністю, приміром зараз, користуються сторінки «Журнал "Колосок"» і «Твори з української та світової літератури».

Звичайно, наш сайт ще зовсім молодий, але ми будемо докладати всіх зусиль, щоб він був затребуваний різними категоріями відвідувачів і якнайповніше задовольняв їх інформаційні запити.

ВІД РЕДАКЦІЇ

Виноградова, В. М. Про користь від сайта шкільної бібліотеки / В. М. Виноградова // Шк. бібліотекар. — 2013. — № 3. — С. 13 – 14.

Іовженко, Л. Веб-сайт як елемент інноваційного іміджу шкільної бібліотеки [Текст] / Лариса Іовженко // Шк. бібл.-інформ. центр. — 2012. — № 7. — С. 32 – 37.

Литвин, Н. Створення та адміністрування веб-сайту шкільної бібліотеки як крок до інтегрованого спілкування з користувачами / Наталя Литвин // Шк. б-ка плюс. — 2012. — № 1/2 . — С. 22 – 23.

Лобода, В. Вимоги до веб-сайтів загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс] : презентація / Лобода В. В. // Google. — Режим доступу: https://docs.google.com/presentation/d/1eaIz7-Df_8QBxLukCRNjWUuP4tIv8M7DLkEWIABAm4/embed?hl=uk&size=l&slide=id.p16. — Назва з екрана. — Дата звернення 05.08.2014.

Проців, О. Створюємо блог бібліотеки [Текст] / Олена Проців // Шк. бібл.-інформ. центр. — 2013. — № 3. — С. 36 – 42.

Телятник, К. Бібліотекар і (його?) веб-ресурс [Текст] / Кіра Телятник // Шк. бібл.-інформ. центр. — 2014. — № 2. — С. 57 – 63.

Цветкова, А. Л. От информационного сайта к информационной среде образовательного учреждения / А. Л. Цветкова // Шк. б-ка плюс. — 2010. — № 21. — С. 27 – 29.